

Docentenhandleiding Kleuradvies

Opdrachten ter voorbereiding van de

Proeve van Bekwaamheid

keuzedeel K0218 Kleuradvies

Het keuzedeel Kleuradvies en examinering

Dit boek is gebaseerd op de kwalificatie van het keuzedeel Kleuradvies K0218 (MBO3) en de exameneisen van de beroepsorganisatie van Kleurdeskundigen (Stichting BNK) voor dit keuzedeel. Het keuzedeel Kleuradvies K0218 is gekoppeld aan de kwalificaties gezelschilder (25154) en verkoopadviseur (25029). Opleidingsinstellingen kunnen met deze methode opleiden voor het branchediploma van de Stichting BNK. Hiervoor kunnen zij gebruikmaken van de Proeve van bekwaamheid Kleuradvies. Voor meer informatie kun je contact opnemen met secretariaat@stichting-bnk.nl.

Docentenhandleiding

Kleuradvies

Opdrachten ter voorbereiding van de

Proeve van Bekwaamheid

keuzedeel K0218 Kleuradvies

Colofon

Ontwikkeling en productie

Stichting Nederlandse Kleurenschool
Pauwenven 16
1504 AT Zaandam
Telefoon: 075-6313692
Email: info@nederlandsekleurenschool.nl
Internet: www.nederlandsekleurenschool.nl

Auteurs:

Mark Kotterink, Jan de Boon

1^e druk, september 2017

ISBN: 978-90-826584-7-7

NUR: 656

Trefwoorden: docentenhandleiding, kleurenleer, kleuradvies, keuzedeel kleuradvies, interieur, exterieur, schilderen, kleur geven

Illustraties:

Stichting Nederlandse Kleurenschool, Mark Kotterink, Jan de Boon

Project voorzijde: kantoorgebouw Weleda Zoetermeer, glaskunstenaar Peter Vormer

Project achterzijde: woning Nieuw Vennep, kleurgever Jan de Boon

© Copyright 2017 Nederlandse Kleurenschool

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de uitgever noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Het keuzedeel Kleuradvies en examinering

Deze docentenhandleiding bevat opdrachten voor het keuzedeel Kleuradvies K0218 en behoort bij het boek Kleuradvies – Elementaire kleurenleer voor het maken van kleuradviezen.

Het keuzedeel Kleuradvies K0218 is gekoppeld aan de kwalificaties gezelschilder (25154) en verkoopadviseur (25029).

Het boek Kleuradvies – Elementaire kleurenleer voor het maken van kleuradviezen en deze docentenhandleiding zijn gebaseerd op de exameneisen van de beroepsorganisatie van Nederlandse Kleurdeskundigen (stichting BNK).

Opleidingsinstellingen kunnen opleiden voor het branchediploma van de Stichting BNK. Hiervoor kunnen zij gebruikmaken van de Proeve van bekwaamheid Kleuradvies. Voor meer informatie kun je contact opnemen met secretariaat@stichting-bnk.nl.

Inhoud

Colofon	4
Het keuzedeel Kleuradvies en examinering.....	5
Inhoud.....	6
Voorwoord.....	7
Introductie.....	8
Lijst van ondersteunend lesmateriaal.....	10
Opdrachten en vragen bij de inleiding.....	1
Opdrachten en vragen bij blok I Algemene kleurenleer	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opdrachten en vragen bij blok II kleursystematiek en kleurwaarneming.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opdrachten en vragen bij blok III kleurpsychologie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opdrachten en vragen bij blok IV Stijlen en trends.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opdrachten en vragen bij blok V Kleur en media	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opdrachten en vragen bij blok VI Kleurbeoordelen en colormetrie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opdrachten en vragen bij blok VII Het kleuradvies	61
De Proeve van Bekwaamheid	66
Achtergrondinformatie bij het examen	70

Voorwoord

Kleur valt niet weg te denken in het leven, alles bestaat uit kleur. Dit zien we terug in ons taalgebruik. We hebben het over een kleurloos bestaan als er weinig spannends in ons leven gebeurt, en wanneer we het hebben over kleur in de samenleving bedoelen we de verschillende groepen van diverse achtergronden. Kleur is onderdeel van onze omgeving.

Om goede kleuradviezen te maken en efficiënt met kleur te werken, zijn de vaardigheden *waarnemen* en *communiceren* belangrijk, het kunnen analyseren van het beeld en kleur. Deze docentenhandleiding helpt jou als docent om de studenten de kennis en vaardigheden te laten verkrijgen om een objectief kleuradvies te maken en dat te presenteren aan de opdrachtgever.

Door de juiste kennis toe te passen kun je beargumenteren waarom je welke keuzes gemaakt hebt. Kleur is niet alleen een zaak van gevoel; kleur gaat volgens wetten. Kennis van deze wetten zorgt ervoor dat je efficiënter tot je kleurkeuzes komt en deze professioneel beargumenteerd kunt presenteren.

In deze handleiding staan de opdrachten en de doelstelling van de opdrachten om de benodigde competenties te ontwikkelen en parate kennisvragen. De antwoorden op de vragen en de oefenvragen vind je in de elektronische leeromgeving. (<http://elo.kleurenschool.nl>)

Introductie

Sinds 2016 is het keuzedeel kleuradvies gekoppeld aan de kwalificaties verkoopadviseur en gezelschilder. Het keuzedeel biedt leerlingen de mogelijkheid om kennis te maken met het onderwerp Kleuradvies. In het keuzedeel komen het opstellen van een eenvoudig kleuradvies voor schilderwerk of wandbekleding en het presenteren van dit advies aan de orde.

Het keuzedeel omvat 240 uur. Voor de methode van de Nederlandse kleurenschool wordt uitgegaan van 120 uur werken aan opdrachten, 50 uur theoriestudie en 70 uur bespreken van de opdrachten. Elke school is natuurlijk vrij om hiervan af te wijken.

In deze docentenhandleiding geven we uitleg over hoe het materiaal ingezet kan worden in de klas. We reiken daarbij (interactieve) lesideeën /opdrachten en adviezen aan, waardoor de benodigde vaardigheden en kennis om een kleuradvies te maken worden ontwikkeld.

Het materiaal voor het keuzedeel Kleuradvies omvat:

- (Les)boek Kleuradvies -Elementaire kleurenleer voor het maken van eenvoudige kleuradviezen.
- Docentenhandleiding (dit boek): uitleg over hoe het materiaal in te zetten in de les, inclusief lesideeën en adviezen, informatie over ondersteunend lesmateriaal en opdrachten met daarbij de leerdoelen, verwijzing naar bijbehorende theorie en eventuele voorbeelduitwerkingen van de opdrachten.

De opdrachten zijn per blok en thema ingedeeld. De docent is vrij om de lessen zelf in te delen en het aantal opdrachten per les te bepalen. De vragen en opdrachten zijn verdeeld in 7 blokken:

- Algemene kleurenmeter
- Kleursystematiek en kleurwaarneming
- Kleurpsychologie
- Stijlen en trends
- Kleur en media
- Kleurbeoordelen en colormetrie
- Het kleuradvies

De opdrachten zijn zo opgebouwd dat ze werken naar het eindresultaat: het maken van een kleuradvies dat beargumenteerd wordt met de aangereikte kennis. Kleur is een vormmiddel en staat als zodanig centraal in deze opleiding. Er zijn veel opdrachten met verf om kleurstudies te maken. Hierdoor krijgt de student vaardigheid en gevoel voor kleur.

Daarnaast vind je de parate-kennisvragen in deze handleiding. In de elektronische leeromgeving vind je de parate kennisvragen (oefenvragen) met de antwoorden op de vragen. Door middel van deze oefenopgaven met een opbouw van relatief eenvoudig naar gecompliceerder, kan de leerling zich de aangeboden theorie eigen maken.

Om toegang tot de elektronische leeromgeving te krijgen heb je een licentie nodig. Deze kun je verkrijgen bij de Nederlandse Kleurenschool (uitgeverij@nederlandsekleurenschool.nl).

Opbouw van de opdrachten

Elke opdracht bevat:

- Naam van de opdracht
- Omschrijving van de opdracht
- Leerdoelen
- Eventuele opmerkingen voor de docent
- Duur van de opdracht

Per hoofdstuk en thema is er een aantal opdrachten. Afhankelijk van de soort opdracht kan deze in groepsverband of zelfstandig worden gedaan. Om het maximale uit de oefeningen en het leerproces te halen is het verstandig de oefeningen altijd gezamenlijk in de klas te bespreken. Om de opdrachten goed te kunnen maken moet de student het betreffende hoofdstuk hebben gelezen.

Wat heeft de student nodig?

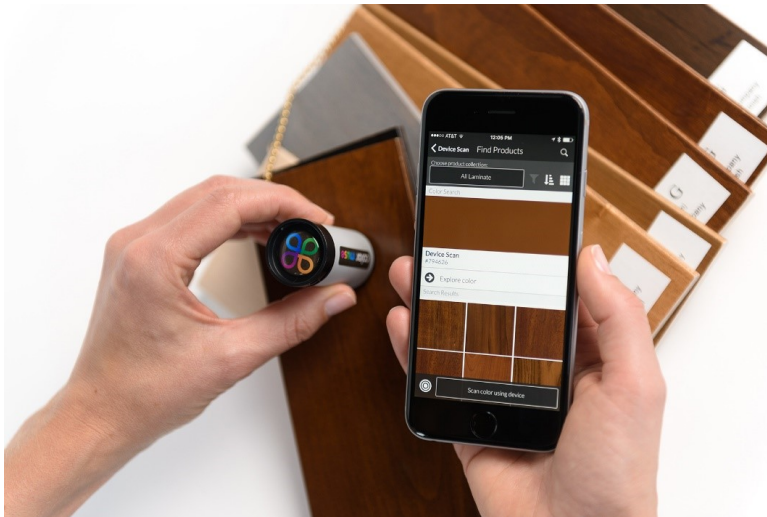
Voor de schilderopdrachten kan het beste gebruik worden gemaakt van plakkaat- of acrylverf. Daarnaast is er ook aquarelverf nodig en acryl- of aquarelpapier. Voor het mengen van de verf zijn mengbakjes of een palet nodig. Een lege eierdoos is een handig hulpmiddel. Daarnaast is er een set NCS-oefeningen nodig (D7, D8, D4, E1, E2, K1 en K2) en een kleurenwaaier van het NCS systeem, RAL design, of ACC (Sikkens). Potloden, passer en liniaal zijn natuurlijk ook handig. Om het werk goed te kunnen vervoeren bevelen we een (A3) portfoliomap aan.

Ondersteunend lesmateriaal

De Nederlandse Kleurenschool heeft additioneel diverse ondersteunende lesmaterialen beschikbaar om de diverse thema's inzichtelijk te maken.

Colour Pin (kleurlezer) (werkt in combinatie met mobiel) en Colour Scan (standalone kleurlezer)

Met de Colour Pin en Colour Scan kun je eenvoudig kleuren meten en inventariseren. Bij het maken van een kleurplan is het analyseren van de bestaande situatie een van de punten om tot een kleuradvies te komen. De kleurenlezer is een handige tool om snel de kleuren te kunnen inventariseren.

Figuur 1 De Colour Pin /color muse werkt met verschillende apps

NCS Black and White

De NCS Black and White is een kleurenwaaier op A6-formaat en bevat alle neutrale (NCS) kleuren, de off-grey en off-white kleuren. Een handig hulpmiddel om kleuren te kiezen op wat groter formaat.

NCS Lightness meter / Grey scale

De NCS Lightness meter en de Grey scale zijn allebei tools om de lichtheid van een kleur te bepalen. De lichtheid is een van de belangrijkste kenmerken van een kleur en een eigenschap waarmee een kleuradviseur zijn kleuradvies maakt. Een onmisbaar hulpmiddel voor elke kleuradviseur.

NCS Gloss Scale

De NCS Gloss Scale geeft inzicht in de invloed van glans op kleur. De mate van glans, mat, en zijdeglans beïnvloedt de kleur, waardoor de kleur anders verschijnt. Van vier NCS-notaties: wit, lichtgrijs, grijs en zwart worden zeven glansniveaus gepresenteerd van full mat tot hoogglans.

NCS Kleurenwaaier / RAL Designwaaier

De NCS kleurenwaaier en de RAL designwaaier zijn de meest gebruikte kleurenwaaiers wereldwijd en hebben een ruime sortering aan kleuren, die logisch en systematisch gerangschikt zijn.

Figuur 2 De kleurenwaaier is een noodzakelijke tool voor het maken van kleuradviezen

NCS Kleurenatlas / RAL Design Kleurenatlas

Een kleurenatlas geeft direct inzicht in de opbouw van de kleurenruimte en is een sterk pedagogisch hulpmiddel om de begrippen kleurtoon, lichtheid/grijswaarde, en verzadiging uit te leggen. Daarnaast geeft het inzicht in het communiceren van en over kleur.

Figuur 3 Een atlas: perfect hulpmiddel om de werking van kleursystemen uit te leggen.

Kleuroefeningen NCS set

De kleuroefeningen van NCS helpen om inzicht te krijgen in het fenomeen kleur. Ze leren de kleuren te analyseren op basis van de kenmerken van kleur. Een handige tool om snel leerlingen te leren kleurwaarnemen. De set bestaat uit de oefeningen D7, D8, D4, E1, E2, K1 en K2.

Digitale kleuroefeningen

De NCS- en soortgelijke oefeningen zijn ook via de ELO beschikbaar. Dit zijn digitale oefeningen. De student kan door middel van schuiven de kleuren op de juiste plaats brengen en sorteren. Het is een leuk middel om studenten te leren waarnemen.

RGB Lampenset

De RGB lampenset is een set van drie LED RGB spots. Met de spots kan de docent in de les laten zien hoe kleur verschijnt door licht. Door de kleuren van de lampen te veranderen kan waargenomen worden hoe de kleur van een voorwerp verandert. Het geeft inzicht in de werking van reflectie en absorptie. De set wordt geleverd met afstandsbediening.

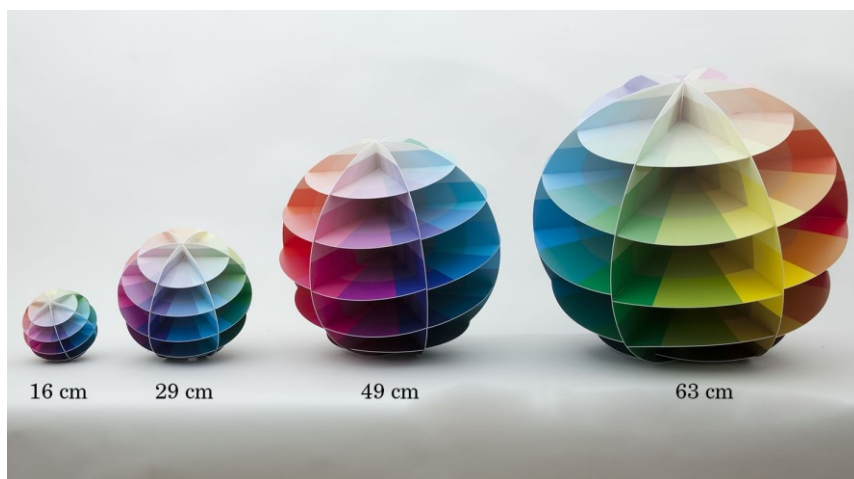
Figuur 4 Met de RGB lamp-set kun je eenvoudig de begrippen reflectie en

Color Memory

Color Memory is een door de Nederlandse Kleurenschool ontwikkeld spel, gebaseerd op Memory. Het leert de spelers kleurwaarnemen op een speelse wijze en maakt duidelijk dat het kleurgeheugen van mensen zeer beperkt is. Het bevat kleuren die dicht bij elkaar liggen en verschillende kleurtoengebieden en -nuances.

Kolormondo®

De Kolormondo is een hulpmiddel om het fenomeen kleurenruimte als driedimensionaal model uit te leggen. Het geeft duidelijk de drie kleurkenmerken weer, in een driedimensionale kunststof bol. Onmisbaar voor uw kleuronderwijs!

Figuur 5 De Kolormondo is in diverse maten verkrijgbaar.

Alle bovengenoemde materialen kun je bestellen bij de Nederlandse Kleurenschool via uitgeverij@nederlandsekleurenschool.nl. Voor meer informatie kun je ook contact opnemen met de Nederlandse Kleurenschool.

Voor alle opdrachten geldt dat ervan wordt uitgegaan dat de student de theorie behorend bij de opdracht heeft gelezen.

Het presenteren van de opdrachten:

Alle opdrachten kunnen het beste gepresenteerd worden op A3-formaat en voorzien van begeleidende tekst, tenzij anders aangegeven. Alle opdrachten kunnen in klas onderling worden vergeleken en besproken.

Hoofdstuk 1. Kleur voor altijd

1. Onderzoek de betekenis van kleur in verschillende sectoren.

Onderzoek (in groepjes twee of drie personen) welke rol kleur speelt in de verschillende sectoren van de maatschappij (bouw, textiel, mode, kunst, grafische industrie, cosmetica, voedsel, reclame, etc.). Leg de gevonden voorbeelden vast en beschrijf de betekenis van kleur voor de onderzochte sector.

Resultaat

Een collage op A3-formaat van beelden uit een bepaalde sector met kleur als thema.

Opmerking voor docent

Door de verschillende sectoren te verdelen onder de groepjes en het eindresultaat te bespreken in de groep krijgen de studenten een breed begrip hoe kleur verweven is in onze maatschappij.

Vragen die gesteld kunnen worden bij het bespreken zijn: wat zijn de verschillen tussen de sectoren? Welke overeenkomsten zijn er?

Doelstelling

Bewustwording van de betekenis van kleur in de maatschappij en hoe deze verweven is.
Het bewust leren kijken naar kleur.

Tijdsduur

2 uur

2. Wat vind je mooi en waar word je blij van?

- A) Zoek een foto die je mooi vindt en upload deze, beschrijf waarom je deze foto mooi vindt.
- B) Zoek een foto waar je blij van wordt en upload deze, beschrijf waarom je blij van deze foto wordt.
- C) Zoek een foto waaruit duidelijk blijkt dat kleur een functie heeft, beschrijf waarom je deze foto gekozen hebt.
- D) Plak de drie foto's op een A3-vel en neem het vel mee naar de les.

Resultaat

Een collage van drie foto's met beschrijving van de keuze.

Opmerking voor docent

Vragen die gesteld kunnen worden bij het bespreken zijn: waarom kwam tot je tot je keuze, welke rol speelt kleur in je keuze? In hoeverre speelt deze rol ook bij andere leerlingen?

Doelstelling

Bewustwording hoe kleur verweven is in de maatschappij en hoe kleur ons gevoel beïnvloedt.
Het bewust leren kijken naar beelden en kleur.

Tijdsduur

1 uur

Hoofdstuk 2. Kleur in de natuur en de maatschappij

3. Kleurwaarneming in de natuur en de cultuur.

- A) Onderzoek (in groepjes twee of drie personen) hoe kleur voorkomt in de natuur. Fotografeer bloemen en planten met een specifieke kleur.
- B) Onderzoek vervolgens hoe dezelfde kleur voorkomt in verschillende objecten in de cultuur.
- C) Presenteer de foto's en beschrijf de verschillen en de overeenkomsten.

Opmerking voor docent

Door per groepje een kleur toe te kennen en het eindresultaat te bespreken in de les krijgen de studenten een breed begrip hoe kleur verweven is in onze natuur en cultuur.

Vragen die gesteld kunnen worden bij bespreking van de opdracht in de les: wat zijn de verschillen tussen de natuur en de cultuur? Welke overeenkomsten zijn er? Hoe is de verschijningsvorm in de natuur en cultuur? Wat kun je zeggen over vorm en functie?

Doelstelling

Bewustwording van kleurverschijningen in de natuur en de cultuur en de relatie tussen beide.

Tijdsduur

4 uur

4. Fysiologische kleuren

Kies drie intensieve zuivere (hoogverzadigde) kleuren uit de kleurenwaaier. Bekijk deze geconcentreerd (per kleur) en richt daarna je blik op een lichtgrijze achtergrond. Schilder de uitgangskleur (hoogverzadigde kleur) met dekkende verf in een vlak van 7x7 cm en daarnaast met *transparante* verf in een vlak van 7x7 cm de kleur die je ziet verschijnen op de grijze achtergrond. Doe dit bij alle drie de kleuren.

Doelstelling

Bewustwording van het fenomeen nabeeldkleuren. Leren kleurmengen, leren waarnemen, het verschil tussen transparante en dekkende verf leren.

Tijdsduur

1 uur

Figuur 6 Intense zuivere kleuren en hun nabeeld.

5. Fysische kleuren

- A) Ga naar buiten in een weidsere omgeving. Kijk naar de blauwe hemel recht boven je hoofd en laat je blik vervolgens langzaam zakken naar de horizon. Schilder in een strook van 7x30 cm met *transparante* verf het kleurverloop dat je daarbij waarneemt.
- B) “Kijk” naar de zon als deze zich op het hoogste punt bevindt en volg haar tot zij ondergaat aan de horizon. Schilder in een strook van 7x30cm met transparante verf het optredende kleurverloop.

Beschrijf in woorden wat er gebeurt met de kleuren die je waarneemt.

Doelstelling

Bewustwording van een “oerfenomeen” in het optreden van fysische kleuren in de natuur. Leren waarnemen.

Tijdsduur

1 uur

6. Chemische kleuren I

- A) Neem een rode biet, een wortel en een appel. Snij ze door en schilder met dekkende verf in een vlak van 7x7 cm de kleuren die tevoorschijn komen. Beschrijf de verschillen die je waarneemt op de snijvlakken.
- B) Neem een ongeglazuurde oranje bloempot en een gebakken-geglazuurde bloempot. Sla deze in stukken en schilder met dekkende verf in een vlak van 7x7 cm de kleuren die tevoorschijn komen.
- C) Beschrijf de verschillen die je waarneemt op de breukvlakken.

Doelstelling

Bewustwording van chemische kleuren, zowel oppervlakkig als door en door. Leren waarnemen, leren kleurmengingen.

Tijdsduur

1 uur

7. Chemische kleuren II

Vervolg op opdracht 6,

- A) Neem dekkende (plakkaat)verf en schilder in een vlak van 7x7 cm de kleur van de rode biet en de wortel.
- B) Neem ecoline of transparante (bijvoorbeeld aquarel) verf en schilder in een vlak van 7x7 cm de kleur van de rode biet en de wortel.
- C) Beschrijf de verschillen die je waarneemt tussen beide verven.

Doelstelling

Bewustwording van het verschil tussen gepigmenteerde dekkende verven en collodiale transparante oplossingen. Verschil tussen transparante en dekkende kleuren. Leren waarnemen en communiceren.

Tijdsduur

1 uur

8. Esthetiek

- A) Zoek bij een verfhandel verschillende kleurstalen. Maak één “moodboard” van de kleuren die je mooi vindt en één van de kleuren die je lelijk vindt. Beschrijf waarom je sommige kleuren mooi vindt en andere lelijk.

Doelstelling

Bewustwording van kleurvoorkeuren. Inzicht hoe media de mensen beïnvloeden.

Opmerking voor docent

In hoeverre laat een student zich leiden door trends uit de markt. Komen de voorkeuren uit de trendkleuren? Wat is de reden waarom een student bepaalde kleuren lelijk vindt?

Tijdsduur

2 uur

9. Fysiologisch aspect

- Bepaal drie momenten van de dag, beschrijf welke activiteit je op dat moment uitvoert en onderzoek welke kleur je het beste vindt passen bij dit moment.
- Schilder in een vlak van 7x7 cm met transparante verf de desbetreffende kleur en beschrijf waarom je deze kleur gekozen hebt.

Doelstelling

Onderzoek naar de relatie tussen kleur en het handelen van de mens.

Bewustwording dat er een relatie is tussen het handelen van de mens en kleur.

Tijdsduur

2 uur

10. Psychologisch aspect

- Schilder drie verschillende kleuren naar keuze in een vlak van 7x7 cm. Beschrijf welke gevoelens deze kleuren bij jou oproepen.
- Toon dezelfde kleuren aan twee andere klasgenoten en vraag wat de kleuren bij hen oproepen en schrijf dit naast jouw bevindingen.

Doelstelling

Onderzoek naar de relatie tussen kleur en gevoel. Bewustwording dat kleur iets oproept.

Tijdsduur

1 uur

11. Neuro-fysiologisch aspect

- Fotografeer drie objecten in de maatschappij die door hun kleur een duidelijke boodschap met zich meedragen.
- Plak de foto's op een A3-vel en presenteer ze inclusief de beschrijving van de betekenis van de kleur in de klas.

Figuur 7 De boodschap is: Hier mag en kun je niet langs.

Doelstelling

Onderzoek naar de relatie tussen kleur en denken. Bewustwording hoe, en dat, kleur ons beïnvloedt.

Tijdsduur

1 uur

12. Commercieel aspect

- A) Zoek drie advertenties waarin kleur een rol van betekenis speelt. Plak deze op een A3 vel.
- B) Beschrijf welke associaties en emoties er door de kleur worden opgeroepen.
- C) Wijzig in één van de advertenties de belangrijkste kleur en beschrijf wat er verandert.
- D) Presenteer het in de klas.

Doelstelling

Bewustwording van de veelal onbewuste rol van kleur in de commercie.

Tijdsduur

1 uur

13. Commercieel aspect (ontwerp een eigen visitekaartjes)

- A) Ontwerp een eenvoudig eigen visitekaartje waarin vorm, tekst en kleur een gelijkwaardige rol spelen.

Doelstelling

Bewustwording van de gecommuniceerde inhoud en identiteit van vorm en kleur

Tijdsduur

2 uur

14. Technisch aspect

- A) Beschilder een vlak van 7x7 cm met een dekkende kleur naar keuze.
- B) Schilder vervolgens een even groot vlak met behulp van (een) transparante kleur(-en) zodanig dat er een kleur ontstaat gelijk aan de dekkende kleur.
- C) Verdeel een derde vlak in 7 x 7 kleine vierkanten en beschilder dit met twee verschillende kleuren, zodanig dat wanneer je dit vlak op een afstand bekijkt de kleur overeenkomt met het eerst beschilde vlak.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende mogelijkheden om optisch een zelfde kleur te maken.
Leren waarnemen en mengen van kleuren.

Tijdsduur

1 uur

Vragen bij het leerblok Inleiding in de kleurenleer

- ✚ Noem een aantal sectoren waar kleur een rol speelt. Leg uit welke rol.
- ✚ Noem de organisaties die in Nederland actief zijn.
- ✚ Noem een aantal internationale organisaties.
- ✚ Welke aspecten van kleur zijn er?
- ✚ Wat zijn fysiologische kleuren?
- ✚ Wat zijn fysische kleuren?
- ✚ Wat is esthetiek?
- ✚ Wat wordt bedoeld met *healing environment*?
- ✚ Wat houdt het technisch aspect in?
- ✚ Wat is kenmerkend voor het commerciële aspect?

Hoofdstuk 3. Het ordenen van kleuren

15. Kleurnamen

- A) Zoek bij de verhandel (bijvoorbeeld Gamma) verfstalen die *volgens jou* overeenkomen met bovenstaande kleurtermen.
- B) Plak deze op een vel en beschrijf jouw interpretatie. Neem het mee in de klas.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende subjectieve interpretaties van kleurtermen en de noodzaak te komen tot kleurcoderingen die voor iedereen over de gehele wereld gelijk zijn, zodat over kleur objectief gecommuniceerd kan worden.

Opmerking

Deze opdracht is het leerzaamst als alle leerlingen deze doen en de opdracht klassikaal besproken wordt. Duidelijk wordt dat iedereen een heel andere indruk heeft van een relatie tussen kleur en kleurterm.

Tijdsduur

2 uur

16. De kleurencirkel op basis van natuurverschijnselen

- A) Zoek een mooie afbeelding van een regenboog waarin de volgorde van de kleuren goed te zien is.
- B) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Ga uit van drie uitgangskleuren rood, geel en blauw en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 evengrote kleurstappen in de volgorde waarin de kleuren in de regenboog verschijnen.
- C) Schilder vervolgens nog een kleurencirkel. Ga weer uit van de drie uitgangskleuren rood, geel en blauw, maar verwissel twee van de drie uitgangskleuren van plaats. Meng weer drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in.

Doelstelling

Bewustwording van de wetmatigheid die zich vertoont in de kleurencirkel gebaseerd op het natuurverschijnsel van de regenboog. Leren kleurmengen, leren waarnemen. Verband tussen kleurtonen leren. Relatie tussen kleuren.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Tijdsduur

2 uur

17. De kleurencirkel

- A) Zoek drie verschillende kleurencirkels. Beschrijf de verschillen die je ziet.

Doelstelling

Bewustwording van het feit dat er verschillende kleurencirkels bestaan en dat deze afhankelijk van het gekozen uitgangspunt verschillende resultaten opleveren. Leren kleurmengen, leren waarnemen. Verband tussen kleurtonen leren. Relatie tussen kleuren.

Tijdsduur

1/2 uur

18. De kleurencirkel op basis van dekkende verf

- A) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats geel in het midden bovenaan de cirkel. Ga uit van de drie uitgangskleuren rood, geel en blauw en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende soorten kleurencirkels, afhankelijk van het uitgangspunt. Tevens bewustwording van drie fundamenteel verschillende mengsystemen die later uitvoeriger worden behandeld.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Tijdsduur

1 uur

19. De kleurencirkel op basis van transparante verf

- A) Schilder met behulp van transparante verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats magenta in het midden bovenaan op de cirkel. Ga uit van drie uitgangskleuren citroengeel, cyaanblauw en magenta en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende soorten kleurencirkels, afhankelijk van het uitgangspunt.

Tijdsduur

1 uur

Figuur 8 Een kleurencirkel met transparante kleuren.

20. De kleurencirkel op basis van lichtkleuren

- A) Schilder met behulp van transparante verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats rood in het midden bovenaan op de cirkel. Ga uit van drie uitgangskleuren rood, groen en blauw en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende soorten kleurencirkels, afhankelijk van het uitgangspunt.

Tijdsduur

1 uur

21. De kleurencirkel gebaseerd op de zes basiskleuren

- A) Schilder met behulp van transparante verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats rood (magenta) in het midden bovenaan op de cirkel. Ga uit van zes uitgangskleuren magenta, violet, cyaanblauw, groen, geel, rood. Zo ontstaat een kleurencirkel met 6 evengrote kleurstappen.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende soorten kleurencirkels, afhankelijk van het uitgangspunt.

Tijdsduur

1 uur

22. De kleurencirkel volgens Hering

- A) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats groen in het midden bovenaan op de cirkel. Ga uit van vier uitgangskleuren groen, blauw, rood en geel en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende soorten kleurencirkels, afhankelijk van het uitgangspunt.

Tijdsduur

1 uur

23. Gelijke kleurtoon

Elianne wil de muren van haar slaapkamer veranderen maar ze twijfelt welke kleur ze zal gaan kiezen. Er zijn zoveel verschillende rode, groene, gele en blauwe kleuren.

- A) Zoek een kleurrijke afbeelding.
B) Beschrijf de kleuren die je ziet, haal stalen hiervan uit een bouwmarkt en groepeer deze in een aantal aan elkaar verwante “families” oftewel kleurtonen.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende aan elkaar verwante groepen van kleuren.

Tijdsduur

1 uur

24. De kleurtoonreeks.

- A) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurreeks (7x30 cm horizontaal) van wit-geel-oranje-vermiljoen-karmijn in 12 gelijke stappen.
- B) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurreeks (7x30 cm horizontaal) van zwart-violet-ultramarijn-blauw-kobaltblauw-cyaanblauw in 12 gelijke stappen. Meng geel en blauw tot groen. Meng karmijnrood en violet tot magenta.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende kleurtonen, hun verloop en menging.

Opmerking voor docent

Het kan een uitdaging zijn voor de student om de gelijke stappen te krijgen, echter dit is voor het waarnemingsproces en het leren mengen een essentiële vaardigheid.

Tijdsduur

1 uur

25. NCS-oefening D7.

- A) Leg de staaltjes in een logische rij. Het maakt niet uit met welke kleur je begint.
- B) Beschrijf waar er een omslag plaatsvindt in de kleurtoon.
- C) Fotografeer de reeks en upload deze in de ELO.

Opmerking voor docent

Deze oefening kan goed klassikaal gemaakt worden. Vragen die gesteld kunnen worden: wat is het verschil tussen deze kleuren en wat is de gelijkenis tussen deze kleuren?

Doelstelling

Bewustwording van verschillende kleurtonen en hun nuances. Het leren waarnemen.

Tijdsduur

1 uur

D7

Figuur 9 Uitwerking van oefening D7, verschil in kleurtoon

26. Ruimtewerking en kleurtoon I

Elaine heeft haar keuze gemaakt voor een kamer met een groene kleur. Toch is ze benieuwd hoe een andere kleur zou staan.

- A) Zoek een afbeelding van een ruimte. Verander met behulp van een softwareprogramma de **kleurtoon** van de muur. Beschrijf wat er gebeurt.

Doelstelling

Bewustwording van verschillende kleurtonen en hun ruimtelijke werking.

Tijdsduur

1 uur

27. Ruimtewerking en kleurtoon II

De directie van de flabobank wil graag de ingang van haar kantoor veranderen door met kleur iets te doen. De kleursetting is op dit moment licht geel/beige, maar de directie wil graag verschillende opties zien.

- A) Gebruik onderstaande foto (zie elo). Maak hiervan een zwart-wit lijnenschets.
- B) Schilder/kleur deze schets handmatig in met de kleuren van de bestaande toestand.
- C) Herhaal de oefening, maar verander nu de kleurtoon van één opvallende wandkleur en beschrijf wat er met de ruimtewerking gebeurt.

Doelstelling

Bewustzijn van de ruimtelijke werking van een kleurtoon.

Tijdsduur

4 uur

28. Lichtheid

- A) Zoek een kleurrijke afbeelding. Beschrijf de kleuren met het accent op hun lichtheid.

Doelstelling

Bewustwording van verschillen en overeenkomsten betreffende de lichtheid van een kleur.

Tijdsduur

1 uur

29. De lichtheidsreeks

- A) Schilder met behulp van dekkende verf een lichtheidsreeks (7x30 cm horizontaal) van wit naar zwart in 12 gelijke stappen.
- B) Schilder daaronder een kleurtoonreeks (7x30 cm) van geel-oranje-rood-violet-blauw-groen in 12 gelijke stappen.
- C) “Vertaal” de kleurtoonreeks naar een overeenkomstige lichtheidreeks en schilder deze als derde reeks onder de kleurtoonreeks.

Figuur 10 Een reeks van wit naar zwart.

Doelstelling

Bewustwording van het begrip lichtheid en de relatie van kleurtoon tot lichtheidswaarde.

Tijdsduur

1 uur

30. NCS-oefening K2.

- A) Leg de staaltjes in een logische rij zodat er een evenwichtig verloop in grijstonen ontstaat.
- B) Beschrijf wat je ziet, fotografeer de reeks en upload deze in de ELO.

Opmerking voor docent

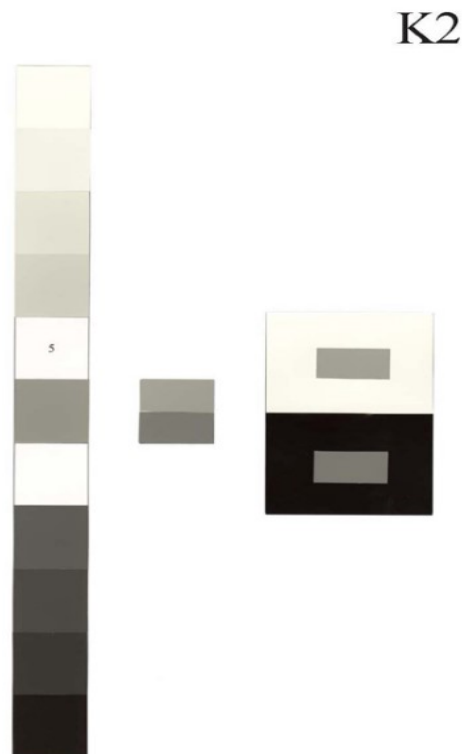
Deze oefening kan goed klassikaal gedaan worden. Vragen die gesteld kunnen worden: wat is het verschil tussen deze kleuren en wat is de gelijkenis tussen deze kleuren?

Doelstelling

Bewustwording van het begrip lichtheid.

Tijdsduur

1 uur

Figuur 11 Uitwerking oefening K2